

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw dr. M.J. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum
15 juli 2016

Onderwerp
het wetsvoorstel
Vroegtijdige
aanmelddatum voor
en toelatingsrecht tot
het beroepsonderwijs

Uw kenmerk
WJZ 1015657(6706)

Ons kenmerk
JtH/RvZ/RL/2016/091

Bijlage(n)

Geachte mevrouw Bussemaker,

Naar aanleiding van uw toezegging tijdens het plenaire debat met de Tweede Kamer op 23 juni 2016 over het wetsvoorstel *Vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het beroepsonderwijs* heeft u ons verzocht de door u uitgevoerde berekening van de regeldruk ten gevolge van het wetsvoorstel te valideren. Nadat wij deze validatie hebben uitgevoerd, zal het debat worden afgerond.

Wij hebben de gevolgen voor de regeldruk van het wetsvoorstel beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader voor vermindering van regeldruk. Dit beoordelingskader bestaat uit de volgende drie vragen:

1. Nuloptie: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met oog voor dienstverlening?

Wij hebben ons advies gebaseerd op het wetsvoorstel, de memorie van toelichting en de door u ter beschikking gestelde berekening van de regeldruk. Deze berekening heeft u afgestemd met DUO. Tevens hebben wij gesproken met uw medewerkers en met een vertegenwoordiging van de MBO Raad.

Het doel van het wetsvoorstel is om de overstap van jongeren naar het mbo goed te laten verlopen en daarbij de positie van de student te versterken. Het wetsvoorstel wil dit bereiken door:

- een betere (studiekeuze)begeleiding voor en tijdens de overstap,
- de introductie van een vroege aanmelddatum (uiterlijk 1 april) voor alle leerlingen die de overstap naar het mbo maken, en
- de introductie van een toelatingsrecht in samenhang met een bindend studieadvies in het eerste jaar na aanvang van een mbo-opleiding.

Inzicht in de gevolgen voor de regeldruk

De structurele gevolgen van deze maatregelen voor de regeldruk heeft u volledig in beeld gebracht. Deze bedragen € 2,9 miljoen voor de instellingen en scholen en vloeien met name voort uit de nieuwe uitwisseling van een beperkte set gegevens tussen de vo-scholen en de mbo-instellingen. Daarbij heeft u rekening gehouden met het feit dat leerlingen zich gemiddeld voor drie opleidingen aanmelden. U geeft aan dat er geen eenmalige gevolgen voor de regeldruk zijn voor burgers (leerlingen en hun ouders) en/of instellingen en scholen. Dit behoeft nadere onderbouwing.

Wij constateren dat de structurele gevolgen van het wetsvoorstel voor de regeldruk volledig in kaart zijn gebracht. Wij adviseren u nader te onderbouwen dat er geen eenmalige gevolgen zijn voor de regeldruk voor burgers en/of instellingen en scholen.

Een goed functionerend informatiesysteem

Bij de berekening van de gevolgen van het wetsvoorstel is uitgegaan van een goed functionerend informatiesysteem waar scholen en instellingen gebruik van kunnen maken. Op dit moment wordt in sommige regio's reeds gebruik gemaakt van dergelijke informatiesystemen. U wilt deze ervaring benutten om te komen tot een landelijk dekkend systeem. Het is van belang dat dit systeem juist en volledig functioneert voordat het wetsvoorstel in werking treedt. Mocht dit systeem niet goed functioneren op het moment van inwerkingtreding, zullen de gevolgen voor de scholen en instellingen veel groter zijn dan op dit moment door u in kaart gebracht.

In het gesprek met uw medewerkers werd ons duidelijk dat het inderdaad de bedoeling is dat de wet niet in werking treedt voordat het informatiesysteem volledig en juist functioneert. Door dit uitgangspunt in (de toelichting bij) het wetsvoorstel te expliciteren kan onzekerheid hierover bij instellingen worden voorkomen.

Wij adviseren u te expliciteren dat het wetsvoorstel pas in werking treedt nadat het informatiesysteem volledig en juist functioneert.

Instellingen en scholen moeten verplicht gebruik gaan maken van een informatiesysteem. Het opstellen en het gebruiken van dit systeem vormen een wettelijke verplichting en leiden daarmee tot regeldruk. Uw medewerkers gaven aan dat u de kosten zal dragen van het bouwen en functionerend krijgen van het informatiesysteem. Daarmee compenseert u de regeldruk. Het voorstel maakt echter geen melding van deze compensatie.

Wij adviseren u te expliciteren dat u de kosten zal dragen van het bouwen en functionerend krijgen van het informatiesysteem.

Impact van het wetsvoorstel

U geeft aan dat de scholen, de instellingen en de jongeren baat hebben bij deze maatregelen. De vroegtijdige aanmelding en het toelatingsrecht zorgen, in combinatie met het volgen van de jongeren bij de overstap, ervoor dat aspirant-studenten op tijd een meer bewuste studiekeuze maken en, indien nodig, op ieder moment begeleid kunnen worden bij het overstapproces. Door deze inspanning zit de juiste student sneller op de juiste plek. Dit leidt tot minder uitval- en switchgedrag van de studenten. U geeft aan dat deze investering zich later terug zal betalen.

De MBO Raad heeft met name bezwaren tegen het toelatingsrecht en baseert zich daarbij op een andere inschatting van de impact van het wetsvoorstel. Volgens hem zal het uitval- en switchgedrag toenemen en zal er meer gebruik gemaakt moeten gaan worden van het bindend studieadvies. Leerlingen kunnen bijvoorbeeld kiezen voor een opleiding en deze keuze doorzetten op grond van het toelatingsrecht zonder goed zicht te hebben op wat nodig is voor die opleiding. Daar komen ze, zo geeft de MBO Raad aan, vervolgens tijdens de opleiding achter waardoor ze alsnog uitvallen of van opleiding veranderen. Of de instelling komt er achter in het eerste jaar waarna een negatief bindend studieadvies volgt.

Wij constateren dat de verwachtingen omtrent het uitval- en switchgedrag tussen uw ministerie en de MBO Raad sterk uiteenlopen. De beschikbare informatie biedt onvoldoende basis om een uitspraak te doen over de oorzaken van het uiteenlopen van deze verwachtingen en de gevolgen van de beide verwachtingen. Daarvoor zou een breder impact assessment nodig zijn.

Wij geven u in overweging uw aanname – minder uitval- en switchgedrag – nader te onderbouwen en daarbij aan te geven wat het hanteren van een andere aanname – meer uitval- en switchgedrag – voor gevolgen heeft voor de regeldruk.

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn geweest,

Hoogachtend,

w.g.

J. ten Hoopen
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris